

Številka: 3061-21/2023-13

Datum: 15. 12. 2023

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata, ter mag. Karla Pinter, mag. Mirjana Rozman, Istok Prodan in mag. Rene Redžič kot člani senata, na podlagi 12. in 32. člena v povezavi z drugim odstavkom 70. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-2) v zadevi presoje priglašene koncentracije pridobitve skupne kontrole podjetij CETIS, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, 3000 Celje, ki ga zastopajo izvršni direktorji Davorin Leskovar, Roman Žnidarič in Radenko Mijatović (v nadaljevanju: CETIS), in MARCOM IT informacijske storitve d.o.o., Cesta v Rečico 16, 3270 Laško, ki ga zastopa poslovodja Marko Zdouc (v nadaljevanju: MARCOM IT) - obe podjetji po pooblastilu zastopa CETIS, nad podjetjem SOTECH, podjetje za računalniško tehnologijo d.o.o., Aškerčeva ulica 14, 3000 Celje, ki ga zastopa direktor Marko Zdouc (v nadaljevanju: SOTECH), na zahtevo, na nejavni seji dne 15. 12. 2023 naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence priglašeni koncentraciji pridobitve skupne kontrole podjetij CETIS, grafične in dokumentacijske storitve, d.d., Čopova ulica 24, 3000 Celje, in MARCOM IT informacijske storitve d.o.o., Cesta v Rečico 16, 3270 Laško, nad podjetjem SOTECH, podjetje za računalniško tehnologijo d.o.o., Aškerčeva ulica 14, 3000 Celje, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev:

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je 20. 9. 2023 prejela priglasitev koncentracije pridobitve skupne kontrole podjetij CETIS in MARCOM IT nad podjetjem SOTECH. Koncentracijo sta priglasili podjetji CETIS in MARCOM IT (v nadaljevanju tudi: priglasitelja).
2. Priglasitelja sta navedla, da namerava podjetje MARCOM IT, ki je edini družbenik podjetja SOTECH, polovico svojega poslovnega deleža v podjetju SOTECH, prodati podjetju CETIS. V ta namen sta priglasitelja 22. 8. 2023 sklenila Pogodbo o odsvojitvi in prenosu poslovnega deleža v

¹ Uradni list RS, št. 130/22.

družbi SOTECH, podjetje za računalniško tehnologijo d.o.o.² Po izvedeni transakciji naj bi imela priglasitelja vsak po 50 % poslovni delež v osnovnem kapitalu podjetja SOTECH in temu odgovarjajoči 50 % delež glasovalnih pravic v tem podjetju.

3. Pogodba je bila sklenjena 22. 8. 2023, koncentracija pa je bila priglašena 20. 9. 2023, kar pomeni, da je bila priglasitev v skladu s prvim odstavkom 67. člena ZPOmK-2 pravočasna. Ker le-ta ni vsebovala vseh elementov, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 67. člena ZPOmK-2 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij³ (v nadaljevanju: Uredba), jo je priglasitelj 10. 11. 2023 in 1. 12. 2023 ustrezno dopolnil, s čimer je priglasitev postala popolna.⁴
4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah⁵ je bila 19. 9. 2023 plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.⁶
5. Glavna dejavnost podjetja CETIS (prvega priglasitelja) je izdelava varnostnih tiskovin. Njegovo gospodujoče podjetje je podjetje MSIN d.o.o., nad katerim imata skupno kontrolo podjetji ADM INVEST d.o.o.⁷, katerega 100 % lastnik je Marko Mohar⁸, in MS INVEST d.o.o.⁹, katerega izključni lastnik je Matjaž Satler¹⁰. Podjetje MSIN¹¹ je matična družba poslovne skupine MSIN, v katero spadajo še: Skupina CETIS,¹² Skupina KIG,¹³ Skupina DONIT TESNIT,¹⁴ Skupina ZARJA ELEKTRONIKA¹⁵ ter podjetja HIFI COLORSTUDIO d.o.o.,¹⁶ GT NALOŽBE d.o.o.,¹⁷ DONEP d.o.o.¹⁸ in MS PE d.o.o.¹⁹
6. Ponudba Skupine CETIS obsega izdelavo osebnih, potovalnih in prometnih dokumentov, celovite rešitve za upravljanje identitete in izdajo dokumentov, fleksibilno embalažo, potiskano kartonsko embalažo ter druge izdelke in rešitve.²⁰ Skupina KIG je najbolj prepoznavna po ponudbi registrskih tablic in prometne signalizacije, vse bolj pa tudi po kovinskih rešitvah za opremo objektov (hoteli,

² Dokument št. 3061-21/2023-1, priloga 6.

³ Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

⁴ Dokument št. 3061-21/2023-7 in št. 3061-21/2023-10.

⁵ Uradni list RS, št. 106/10 - upb, 14/15 - ZUUJFO, 84/15 - ZZelP-J, 32/16, 30/18 - ZKZaš in 189/20 - ZFRO.

⁶ Dokument št. 3061-21/2023-1, priloga 5.

⁷ Podjetje ADM INVEST d.o.o. je 100 % lastnik podjetij ADM NALOŽBE d.o.o. in ADM PROJEKT d.o.o. ter 75 % lastnik podjetja ŽIMA d.d. Od navedenih podjetij sta na trgu Republike Slovenije dejavni podjetji ŽIMA d.d., ki se ukvarja s proizvodnjo metel in krtač, in ADM INVEST d.o.o., ki se ukvarja s poslovnim in podjetniškim svetovanjem.

⁸ Iz priglasitve izhaja, da ima Marko Mohar tudi neposredno izključno kontrolo nad podjetjem ISTRA VIEW d.o.o., Hrvaška, ki ni dejavno na trgu Republike Slovenije. Prav tako je lastnik podjetja ADM RAZVOJ d.o.o., ki ima 100 % poslovni delež v podjetju GOZDARSTVO GRČA d.o.o., Kočevje, ki se ukvarja z žaganjem, skobljanjem in impregnacijo lesa (slednje je lastnik podjetij LINOVA d.o.o. in QUERCUS d.o.o., Hrvaška, ki ne ustvarjata prometa na trgu Republike Slovenije) in 50 % lastnik podjetja PROPARMA d.o.o., ki ni dejavno na trgu.

⁹ Podjetje MS INVEST d.o.o., ki se ukvarja s poslovnim in podjetniškim svetovanjem, ima 75 % kapitalski delež v podjetju KREMEN, d.d., Novo mesto (dejavnost pridobivanja in predelave kremenovih surovin) in 50 % poslovni delež v podjetju MASOL INVEST d.o.o.

¹⁰ Matjaž Satler ne obvladuje nobenega drugega podjetja; vir: Ajpes (vpogled 27. 11. 2023).

¹¹ Glavna dejavnost podjetja MSIN je upravljanje in vodenje podjetij. Poleg navedenega se ukvarja tudi z investicijami, upravljanjem nepremičnin in nepremičninskimi projekti ter pravno-poslovnim svetovanjem (dokument št. 3061-21/2023-1, točka 2.3, str. 7).

¹² Skupino CETIS sestavlja 9 podjetij. Poleg matične družbe CETIS še podjetja CETIS FLEX d.o.o., CETIS-GRAF, d.o.o., CETIS-ZG d.o.o. za trgovino i usluge, Hrvaška, CETIS, Empresa Grafica, S.A.R.L., Gvineja, CETIS MADAGASCAR SARL, Madagaskar in CETIS LIBERIA INC, Liberija ter poslovna skupina EGP d.o.o., ki jo sestavljata podjetji EGP d.o.o. in NEOGRAF d.o.o.

¹³ Skupino KIG sestavljajo sledeča podjetja: KIG d.d. (matična družba), KIG KGA d.o.o., MEBLO SIGNALIZACIJA d.o.o. in KIG East SH.P.K., Kosovo.

¹⁴ Skupino DONIT TESNIT sestavljajo sledeča podjetja: DONIT TESNIT, d.o.o. (matična družba), SUZHOU DONIT SEALING MATERIALS IMPORT & EXPORT COMPANY LTD., Kitajska, Donit Tesnit North America, LLC, ZDA, in DONIT TESNIT GmbH, Nemčija.

¹⁵ Skupino ZARJA ELEKTRONIKA sestavljajo sledeča podjetja: ZARJA ELEKTRONIKA d.o.o. (tehnično varovanje), ZITEH d.o.o. (ne ustvarja prometa na trgu) in TEHNOMOBIL - ELSTING d.o.o., Hrvaška (ne ustvarja prometa na trgu).

¹⁶ Podjetje HIFI COLORSTUDIO d.o.o. je dejavno na področju predpriprave tiska.

¹⁷ Podjetje GT NALOŽBE d.o.o. opravlja dejavnost holdingov in ni dejavno na trgu.

¹⁸ Podjetje DONEP d.o.o. oddaja nepremičnine podjetjem v skupini in ne ustvarja prometa na trgu.

¹⁹ Podjetje MS PE d.o.o. je bilo ustanovljeno 10. 3. 2022 in v letu 2022 ni ustvarilo prometa na trgu.

²⁰ Konsolidirano letno poročilo CETIS 2022, vir: Ajpes.

trgovine, itd.).²¹ Glavna dejavnost Skupine DONIT TESNIT je proizvodnja in prodaja tesnilnih plošč, tesnilnih materialov in tesnil.²² Skupina ZARJA ELEKTRONIKA pa je dejavna na področju tehničnega varovanja.²³

7. Podjetje MARCOM IT (drugi priglasiitelj) je v lasti Marka Zdouca (100 %). Drugi priglasiitelj se ukvarja z računalniškim programiranjem in ni dejaven na trgu, saj posluje zgolj s svojim odvisnim podjetjem SOTECH. Podjetje SOTECH (bodoče skupno podjetje) je tudi edino odvisno podjetje podjetja MARCOM IT.²⁴
8. Bodoče skupno podjetje SOTECH je dejavno na področju računalniškega programiranja. Njegov lastnik je podjetje MARCOM IT (100 %). Podjetje SOTECH nima odvisnih podjetij.
9. Priglasiitelj sta navedla, da naj bi vstop podjetja CETIS v lastništvo podjetja SOTECH predstavljal priložnost gospodarskega razvoja in rasti za obe podjetji, brez večjih vlaganj. Priglasiitelj pričakujeta sinergijske učinke predvsem iz naslova človeškega kapitala in znanja ter že vzpostavljenih poslovnih zvez. S prenosom znanj in izkušenj bi se lahko izboljšal ponudbeni produktni potencial obeh podjetij tudi pri rešitvah upravljanja identitete in izdelavi varnostih tiskovin. Vse večje povpraševanje po storitvah računalniškega programiranja bi lahko, po mnenju priglasiiteljev, ugodno vplivalo tudi na povečano potrebo po zaposlovanju v celjski regiji.

II. PODREJENOST ZPOMK-2

A Koncentracija

10. V obravnavanem primeru se transakcija nanaša na pridobitev skupne kontrole priglasiiteljev nad podjetjem SOTECH in pomeni hkrati spremembo kakovosti kontrole iz izključne kontrole, ki pripada podjetju MARCOM IT, v skupno kontrolo podjetij MARCOM IT in CETIS nad bodočim skupnim podjetjem SOTECH, ki je trenutno v 100 % lasti podjetja MARCOM IT.
11. Priglasiitelj sta navedla, da bosta nad skupnim podjetjem SOTECH izvajala skupno kontrolo. Pri tem sta pojasnila, da bo direktor podjetja SOTECH ostal še naprej dosedanji direktor Marko Zdouc, ki je tudi direktor podjetja MARCOM IT, podjetje CETIS pa bo na funkcijo prokurista imenovalo svojega predstavnika. Vsak izmed zastopnikov bo skupno podjetje zastopal navzven samostojno in neomejeno, proti družbenikoma pa bo odškodninsko odgovoren v kolikor za določene vrste poslov, ki so predvideni v bodoči Družbeni pogodbi družbe SOTECH d.o.o.²⁵ (19. člen), ne bi pridobil soglasja skupščine. Agencija na podlagi predloženih podatkov priglasiiteljev ugotavlja, da je v podjetju SOTECH predvideno soglasno odločanje obeh družbenikov glede vseh bistvenih strateških in upravljaljskih poslovnih odločitev podjetja SOTECH.²⁶
12. Agencija je v nadaljevanju preverila, ali je v obravnavanem primeru izpolnjena zahteva za koncentracijo v smislu tretje alineje prvega odstavka 9. člena ZPOMK-2, ki določa, da mora skupno podjetje opravljati vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem (t. i. polno delujoče skupno

²¹ Revidirano letno poročilo DONIT 2022; vir: Ajpes.

²² Dokument št. 3061-21/2023-1, točka 2.3, str. 7.

²³ Revidirano letno poročilo ZARJA ELEKTRONIKA, D.O.O., Kamnik 2022; vir: Ajpes.

²⁴ Vpogled Agencije v spletno bonitetno aplikacijo EBONITETE.SI na dan 24. 11. 2023.

²⁵ Dokument št. 3061-21/2023-1, priloga 2 Pogodbe o odsvojitvi in prenosu poslovnega deleža v družbi SOTECH, podjetje za računalniško tehnologijo d.o.o. (priloga 6 priglasiitve).

²⁶ Iz 4. in 5. člena Pogodbe o upravljanju funkcije direktorja (priloga 3 Pogodbe o odsvojitvi in prenosu poslovnega deleža v družbi SOTECH, podjetje za računalniško tehnologijo d.o.o. - priloga 6 priglasiitve) je razvidno, da direktor podjetja SOTECH Marko Zdouc ne bo sam odločal o strateških poslovnih odločitvah skupnega podjetja, ampak bo predlagal skupščini, da jih le-ta sprejme. Na skupščini pa bosta o predlaganih strateških poslovnih odločitvah odločala oba družbenika, saj bosta imela vsak po 50 % glasovalnih pravic v podjetju SOTECH.

podjetje). Skladno s sodno prakso EU²⁷ se namreč pri prehodu iz izključne v skupno kontrolo nad obstoječim podjetjem šteje, da je koncentracija nastala le v primeru, če skupno podjetje, ki izhaja iz take transakcije, trajno opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta. Koncept polnega delovanja velja torej ne le pri novoustanovljenem skupnem podjetju, temveč tudi pri spremembi iz izključne v skupno kontrolo nad obstoječim podjetjem, ki na ta način postane skupno podjetje.

Polno delujoče skupno podjetje (JV)

13. Polno delujoči značaj skupnega podjetja pomeni, da mora skupno podjetje delovati na trgu, pri čemer opravlja vse funkcije, ki jih običajno opravljajo podjetja, ki delujejo na istem trgu. V ta namen mora skupno podjetje izpolnjevati štiri kriterije: (i) imeti zadostna sredstva za neodvisno delovanje na trgu; (ii) opravljati dejavnosti, ki presegajo specifično funkcijo za matična podjetja; (iii) glavno prodaje matičnim podjetjem (ali nabave od njih) omejiti na začetno zagonsko obdobje, ki običajno ni daljše od treh let in (iv) imeti namen trajno poslovati.²⁸
14. Priglasitelja sta navedla, da bo skupno podjetje SOTECH tudi v prihodnje, tako kot do sedaj, opravljalo vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.²⁹
15. Priglasitelja sta pojasnila, da je podjetje SOTECH imelo že od ustanovitve leta 2006 lastno vodstvo, zadostne (finančne) vire za neodvisno delovanje na trgu, lastna osnovna sredstva in zaposlene in da bo tako tudi v prihodnje.
16. Podjetje SOTECH po navedbah priglasiteljev ne bo opravljalo svoje dejavnosti samo za matična podjetja. Podjetje CETIS, ki je eden od kupcev podjetja SOTECH, ne bo edini naročnik storitev podjetja SOTECH, pač pa le eden izmed njih. Podjetje SOTECH namreč opravlja svojo osnovno dejavnost računalniškega programiranja in razvoja programskih rešitev na različnih segmentih gospodarstva ter na različnih področjih programiranja oz. izdelave aplikacij. Priglasitelja navajata, da bo tudi v prihodnje cilj poslovanja podjetja SOTECH razvijanje programskih rešitev po želji/interesih naročnikov (t.i. »custom made«).
17. Kot navajata priglasitelja nabava in prodaja storitev podjetja SOTECH ne temelji na odvisnosti od matičnih družb. Cilj in namen skupnega podjetja je, da bo na trgu poslovalo samostojno, da bo izbiralo dobavitelje glede na stanje trga in konkurenco ter da bo pridobivalo čim več strank iz različnih gospodarskih panog. Nabava storitev od matičnega podjetja MARCOM IT po navedbah priglasiteljev ne predstavlja omejitve oz. odvisnosti, saj le-ta ni edini dobavitelj storitev računalniškega programiranja podjetja SOTECH. Kot že pojasnjeno v prejšnji točki, tudi podjetje CETIS, tako kot do sedaj, ne bo edina stranka (kupec) podjetja SOTECH.
18. Priglasitelja sta navedla, ima skupno podjetje SOTECH namen trajno poslovati. Pri tem sta pojasnila, da so obstoječe pogodbe z naročniki trajnejše narave in se nanašajo na razvoj in vzdrževanje programske opreme. Kot navajata, bo tudi v prihodnje cilj skupnega podjetja sklepanje dolgoročnih pogodb z naročniki, katerih predmet je razvoj programske opreme po želji naročnika, ki v drugi fazi potrebuje tudi storitev vzdrževanja programske opreme. Agencija ugotavlja, da je iz predloženega osnutka Družbene pogodbe družbe SOTECH d.o.o. tudi razvidno, da je družba ustanovljena za nedoločen čas.
19. Agencija na podlagi razpoložljivih dokumentov in podatkov priglasiteljev ugotavlja, da bodoče skupno podjetje SOTECH izpolnjuje vse zahtevane kriterije, ki opredeljujejo značaj polno delujočega skupnega podjetja. S tem je izpolnjen tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 66. člena ZPOmK-2, nujni opredelilni element koncentracije.

²⁷ Sodba sodišča EU v zadevi C-248/16 (Austria Asphalt GmbH & Co OG v Bundeskartellamt).

²⁸ Prečiščeno obvestilo Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij, (2008/C 95/1); v nadaljevanju: Obvestilo komisije, točke 94 do 105.

²⁹ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka 1.

B Preseganje pragov po prvem odstavku 66. člena ZPOmK-2

20. Iz predloženih podatkov priglasiateljev izhaja, da v koncentraciji udeležena podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini presegajo pragove letnega prometa, določene v prvem odstavku 66. člena ZPOmK-2.³⁰ Skupina MSIN je na trgu Republike Slovenije v poslovnem letu 2022 ustvarila letni promet v višini [REDACTED], letni promet podjetja SOTECH pa je v tem letu na trgu Republike Slovenije znašal 1,3 mio EUR.³¹
21. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-2 in s tem obveznost priglasiatve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. Agencija ugotavlja, da sta v konkretnem primeru izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je obravnavana koncentracija podrejena določbam ZPOmK-2 in mora biti priglašena Agenciji.

C Pristojnost Agencije

22. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe o združitvi ES³² nobena država članica ne sme uporabiti nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo, ki izpolnjuje v 1. členu Uredbe o združitvah določene pragove za razsežnost Skupnosti. Dolžnost Agencije torej je, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.³³
23. Agencija ugotavlja, da zadevna koncentracija po nobenem izmed kriterijev Uredbe ES o združitvah³⁴ nima razsežnosti EU, saj so v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja na svetovnem trgu v letu 2022 ustvarila skupno [REDACTED] prometa,³⁵ s čimer ni presežen prag 5.000 mio EUR prometa (drugi odstavek 1. člena Uredbe ES o združitvah) oziroma prag 2.500 mio EUR prometa (tretji odstavek 1. člena Uredbe ES o združitvah). Glede na to, da morajo biti kriteriji izpolnjeni kumulativno, iz navedenega sledi, da je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence na podlagi nacionalnega prava o konkurenci, na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni / storitveni trg in geografski trg

24. Agencija na podlagi posredovanih podatkov priglasiateljev ugotavlja, da podjetja v skupini prvega priglasiatelja (CETIS) glavino prihodkov na trgu Republike Slovenije ustvarijo s sledečimi dejavnostmi: (i) izdelava varnostnih tiskovin, fleksibilne embalaže ter potiskane kartonske embalaže,³⁶ (ii) pridobivanje in predelava kremenovih surovin,³⁷ (iii) izdelava registrskih tablic in prometne signalizacije,³⁸ (iv) proizvodnja tesnilnih plošč, tesnilnih materialov in tesnil,³⁹

³⁰ Dokument št. 3061-21/2023-21, priloga 12 in 13.

³¹ Podjetje MARCOM IT (drugi priglasiatelj) ne ustvarja prometa na trgu - celoten promet v letu 2022 (347.634,00 EUR) je ustvaril iz naslova opravljenih storitev za svoje odvisno podjetje SOTECH.

³² Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij, UL L št. 24 z dne 29. 1. 2004 (v nadaljevanju: Uredba o združitvah).

³³ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

³⁴ Kriteriji skladno z drugim in tretjim odstavkom 1. člena Uredbe ES o združitvah.

³⁵ Konsolidirano letno poročilo skupine MSIN za leto 2022; vir: Ajpes in Letno poročilo Gozdarstvo Grča d.o.o. za leto 2022; vir: Ajpes (Marko Mohar ima nad tem podjetjem posredno kontrolo – preko neposredno obvladovanega podjetja ADM RAZVOJ d.o.o., ki je 100 % lastnik podjetja Gozdarstvo Grča d.o.o.).

³⁶ Skupina CETIS.

³⁷ KREMEN d.o.o.

³⁸ Skupina KIG.

³⁹ Skupina DONIT TESNIT.

(v) proizvodnja metel in krtač,⁴⁰ (vi) tehnično varovanje⁴¹ in (vii) žaganje, skobljanje in impregnacija lesa⁴².⁴³

25. Drugi priglasitelj (MARKOM IT) ni dejaven na trgu. Kot že navedeno opravlja storitve računalniškega programiranja zgolj za svoje odvisno podjetje SOTECH.
26. Bodoče skupno podjetje (SOTECH) je dejavno na trgu računalniškega programiranja.
27. Agencija je ugotovila, da se dejavnosti podjetij v skupini prvega priglasitelja in dejavnosti podjetja SOTECH horizontalno ne prekrivajo. Prav tako v koncentraciji udeležena podjetja niso dejavna na sosednjih in tesno povezanih trgih.
28. Kar se tiče vertikalnih povezav je Agencija ugotovila, da je podjetje SOTECH dobavitelj računalniških programov podjetju CETIS.⁴⁴
29. Glede na navedeno Agencija ugotavlja, da v obravnavanem primeru obstaja vertikalna povezava med dejavnostjo podjetja SOTECH na zgornjem delu oskrbne verige (trg računalniškega programiranja ali razvoja programskih rešitev) in dejavnostjo podjetja CETIS na spodnjem delu oskrbne verige (trg izdelave varnostnih tiskovin). Agencija sicer meni, da se stanje na vertikalno povezanih trgih zaradi že vzpostavljenega vertikalnega odnosa med obema podjetjema, po koncentraciji ne bo (bistveno) spremenilo. Kljub temu je Agencija preverila položaj podjetij SOTECH in CETIS na zadevnih trgih.

A.1 Trg računalniškega programiranja (trg razvoja programskih rešitev)

30. Podjetje SOTECH je dejavno na področju razvoja programskih rešitev za znane naročnike. Vsako naročilo je zato individualno naročilo generične storitve izvajanja računalniškega programiranja, ki rezultira v končnem produktu - računalniškem programu. Le-tega bi lahko, po navedbah priglasiteljev, potencialno izdelalo (razvilo) katerokoli podjetje, ki opravlja dejavnost računalniškega programiranja.
31. Agencija je v dosedanji praksi ločeno od drugih trgov obravnavala trg računalniškega programiranja oz. trg razvoja programske opreme,⁴⁵ pri čemer zaradi odsotnosti suma glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence, ni dokončno opredelila upoštevne trga.
32. Evropska komisija je v svoji pretekli praksi⁴⁶ razvrščala programske izdelke na podlagi: (i) funkcionalnosti, (ii) končnega uporabnika (podjetniška programska oprema vs. programska oprema za potrošnike) in (iii) sektor, v katerem se programska oprema uporablja, pri čemer zadevnih trgov ni dokončno opredelila. Agencija se pridružuje mnenju priglasiteljev, da nadaljnja segmentacija trga ni potrebna, saj obravnavana koncentracija ne vzbuja resnih pomislekov glede skladnosti s pravili konkurence. Priglasitelja sta izpostavila, da še zlasti ni potrebna nadaljnja segmentacija trga glede na sektor, za katerega se programske rešitve uporabljajo. Podjetje SOTECH namreč izvaja storitve računalniškega programiranja po naročilu za različne sektorje (npr. zavarovalništvo, proizvodnja in industrija, trgovina na drobno) in se ne osredotoča na rešitve, ki bi bile značilne samo za določen sektor.⁴⁷

⁴⁰ ŽIMA d.d.

⁴¹ Skupina ZARJA ELEKTRONIKA.

⁴² GOZDARSTVO GRČA d.o.o., Kočevje.

⁴³ Dokument št. 3061-21/2023-1, priloga 12.

⁴⁴ Podjetji poslovno sodelujeta vse od ustanovitve podjetja SOTECH v letu 2006 (dokument št. 3061-21/2023-1, točka 2.2 (a)).

⁴⁵ Npr. odločba Agencije št. 3061-20/2020-11 z dne 23. 9. 2020 - S&T AG / FinTel Holding, odst. 25 in 29.

⁴⁶ Npr. odločitev Komisije št. M.9015 z dne 19. 11. 2018 - PENTA INVESTMENTS / ASSECO POLAND / PROSOFT, odst. 14.

⁴⁷ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 5.

33. Glede geografskega obsega trga računalniškega programiranja oz. razvoja programskih rešitev (opreme) je iz prakse Agencije in Evropske komisije razvidno, da so bili obravnavani kot nacionalni trgi (v primeru, da gre za razvoj programskih rešitev, prilagojenih pravni ureditvi specifične države, ki je ni mogoče prenesti v druge jurisdikcije)⁴⁸ ali tudi širše kot ves EGP ali celo globalno (kjer je mogoče ugotoviti, da dobavitelji programskih rešitev sodelujejo na projektih ne glede na lokacijo projekta, in kjer kupci naročajo programske rešitve pri dobaviteljih, ne glede na njihovo lokacijo).⁴⁹ Priglasitelj sta navedla, da podjetje SOTECH deluje predvsem na območju Republike Slovenije. Pojasnila sta, da podjetje SOTECH ne razvija programskih rešitev, ki bi bile prilagojene določeni pravni ureditvi in jih posledično ni mogoče prenesti v druge jurisdikcije, kar po njenem mnenju sicer nakazuje na globalni obseg zadevnega geografskega trga. Ne glede na navedeno pa priglasitelja dopuščata možnost presoje učinkov zadevne koncentracije na nacionalni ravni.⁵⁰
34. Agencija glede na vse navedeno ni dokončno opredelila upoštevnega trga računalniškega programiranja, saj ne glede na to, ali bi ga opredelila ožje ali širše ne bi bil izkazan resen sum o neskladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence. Pri presoji koncentracije trg računalniškega programiranja ni segmentirala na ožje trge in je kot geografski trg upoštevala območje Republike Slovenije.

A.2 Trg izdelave varnostnih tiskovin

35. Podjetje CETIS deluje v panogi varnostnih tiskovin, v kateri ustvari glavnino (preko 90%) prihodkov. Varnostne tiskovine so vse tiskovine (npr. osebne izkaznice, potni listi, bančne kartice), za katere že v postopku procesa izdelave (proizvodnje) veljajo posebni standardi, bodisi mednarodni bodisi lokalni, sprejeti s strani naročnikov, ki jih morajo izpolnjevati proizvajalci (v smislu tehnološkega postopka izdelave, strojev, varovanja prostorov, varstva osebnih podatkov, poslovnih skrivnosti, certifikatov itd.). Skupna značilnost vseh varnostnih tiskovin je, da imajo vgrajene različne varnostne elemente, ki preprečujejo ponarejanje le-teh.⁵¹
36. Priglasitelj sta navedla, da na področju varnostnih tiskovin podjetje CETIS zagotavlja predvsem: (i) osebne varnostne dokumente (osebne izkaznice in druge certifikate civilnega statusa), (ii) potovalne varnostne dokumente (potne liste, vizume), (iii) prometne varnostne dokumente (vozniška in prometna dovoljenja, tahografske kartice, vinjete in druge varnostne etikete za vozila) ter (iv) bančne kartice.
37. Priglasiteljema ni znano, da bi Agencija ali Evropska komisija v dosedanji praksi že opredelili trg izdelave varnostnih tiskovin, na katerem je dejavno podjetje CETIS. Ob upoštevanju lastnosti varnostnih dokumentov oz. tiskovin, ponudbe in povpraševanja po varnostnih tiskovinah, prodajnih procesov ter vstopnih ovir⁵² ocenjujeta, da izdelava varnostnih tiskovin (potencialno) predstavlja poseben, samostojen, proizvodni/storitveni upošteveni trg, ki je ločen od drugih trgov, povezanih z izdelavo drugih vrst tiskovin, kot so npr. knjige, revije, embalažne folije, embalaže in podobno.
38. Glede geografskega obsega upoštevnega trga izdelave varnostnih tiskovin priglasitelja ocenjujeta, da gre nedvomno za globalen trg, saj kupci (vladni organi in banke) iščejo dobavitelje varnostnih tiskovin in rešitev po celem svetu. Priglasitelj sta navedla, da podjetje CETIS deluje na območju

⁴⁸ Npr. odločitev Komisije št. M.9015 z dne 19. 11. 2018 - PENTA INVESTMENTS / ASSECO POLAND / PROSOFT, odst. 19.

⁴⁹ Npr. odločitev Komisije št. M.9538 z dne 30. 10. 2019 - BROADCOM / SVMANTEC ENTERPRISE SECURITY BUSINESS, odst. 26 in 27.

⁵⁰ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 5.

⁵¹ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka

⁵² Priglasitelj sta navedla, da je večina poslov pridobljena prek javnih razpisov, na katere se lahko prijavi katerokoli podjetje, ki izpolnjuje stroge razpisne pogoje, ki jih naročnik določi vnaprej (certifikati, tehnologija, reference ...). Gre torej za močno reguliran trg, na katerem je tudi zaradi relativno visokih vstopnih ovir, vezanih na zahtevnost industrije, tehnološke postopke in upoštevanje varnostnih standardov, število podjetij v panogi omejeno. Podjetja, ki se ukvarjajo z izdelavo varnostnih tiskovin in izvedbo rešitev za upravljanje identitete in izdajo dokumentov namreč potrebujejo specializirano namensko strojno in programsko opremo (dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 7).

Republike Slovenije in tudi na območjih izven EU, predvsem na [REDACTED], pri čemer na tujih trgih tudi ustvari večino prihodkov iz naslova prodaje rešitev varnostnih tiskovin.

39. Agencija ugotavlja, da zadevnega upoštevne trga v svoji pretekli praksi še ni opredelila. Agencija se pridružuje mnenju priglasiteljev, da bi lahko upoštevni proizvodni trg izdelave varnostnih tiskovin predstavljal samostojen, ločen trg ter da bi bil lahko njegov geografski obseg celo globalen. Ne glede na navedeno pa Agencija v obravnavanem primeru ni dokončno opredelila upoštevne trga izdelave varnostnih tiskovin, saj predmetna koncentracija ne vzbuja pomislekov glede njene skladnosti s pravili konkurence.

B Presoja koncentracije

Vertikalna povezava med trgom računalniškega programiranja (ali trgom razvoja programskih rešitev) in trgom izdelave varnostnih tiskovin

40. Pri presoji vertikalnih učinkov priglašene koncentracije podjetij je Agencija upoštevala podatke priglasitelja, Smernice o presoji nehorizontalnih združitve na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁵³ (v nadaljevanju: Nehorizontalne smernice) in prakso Evropske komisije.

41. Agencija je za potrebe predmetnega postopka, skladno s prakso Evropske komisije⁵⁴, obravnavala možnost nastanka dveh vrst izključitev, in sicer je presojala: (i) ali bi lahko koncentracija podjetij pripeljala do izključitev pri surovinah - t.i. input foreclosure,⁵⁵ ter (ii) ali bi lahko koncentracija podjetij pripeljala do izključitev pri strankah - t.i. customer foreclosure⁵⁶.

Izključitev pri surovinah

42. Agencija je ugotavljala, ali bi imelo združeno podjetje zmožnost in spodbudo izključevanja konkurentov podjetja CETIS, s tem, da bi jim omejilo dostop do storitev računalniškega programiranja na zgornjem delu oskrbne verige in/ali spremenilo pogoje dobave, ki bi bili manj ugodni kot v primeru brez združitve, kar bi posledično zvišalo njihove stroške na spodnjem delu oskrbne verige. Navedeno pa bi lahko imelo za posledico povečanje cen za potrošnika. Tovrstna izključitev vzbuja konkurenčne pomisleke samo, če ima vertikalno povezano podjetje, ki je nastalo na podlagi združitve, pomembno stopnjo tržne moči na zgornjem delu oskrbne verige, zaradi katere bi lahko bistveno vplivalo na pogoje konkurence na zgornjem delu oskrbne verige ter na tak način tudi na cene in dobavne pogoje na trgu na spodnjem delu oskrbne verige.⁵⁷ Agencija je v ta namen preverila položaj podjetja SOTECH na trgu računalniškega programiranja v Republiki Sloveniji.
43. Priglasitelja sta ocenila vrednostni obseg slovenskega trga računalniškega programiranja v obdobju 2020-2022 na podlagi podatkov v aplikaciji ebonitete.si - podatki za dejavnost po klasifikaciji J62.010 - Računalniško programiranje. Agencija je ugotovila, da na tej podlagi ocenjena velikost trga ne odraža nujno realne velikosti upoštevne trga računalniškega programiranja v Republiki Sloveniji. Podjetja namreč lahko poleg glavne dejavnosti opravljajo tudi druge dejavnosti, zato lahko podatki o prihodkih glavne dejavnosti podjetij, ki so upoštevani v oceni velikosti trga računalniškega programiranja, zajemajo tudi prihodke drugih dejavnosti oziroma ne obsegajo morebitnih prihodkov tistih podjetij, ki nimajo registrirano računalniško programiranje kot glavno dejavnost.

⁵³ UL C 265, 18. 10. 2008.

⁵⁴ Npr. odločitev Komisije št. M.8465 z dne 30. 5. 2017 – Vivendi/Telecom Italia, odst. 121-124.

⁵⁵ Nehorizontalne smernice, odst. 31-57.

⁵⁶ Nehorizontalne smernice, odst. 58-77.

⁵⁷ Nehorizontalne smernice, odst.34-35.

44. Glede na navedeno se je Agencija pozanimala pri Statističnem uradu Republike Slovenije (SURS), ali obstajajo podatki o prometu, ki so ga ustvarila podjetja v Republiki Sloveniji zgolj z dejavnostjo računalniškega programiranja. Ugotovila je, da je SURS v okviru strukturne statistike v obdobju 2008-2020 spremljal podatke po posameznih dejavnostih.⁵⁸ V nadaljevanju je tudi ugotovila, da se podatki SURS o prometu, ki so ga v letu 2020 ustvarila podjetja v Sloveniji iz naslova opravljenih storitev računalniškega programiranja bistveno razlikujejo od podatkov aplikacije e-bonitete.si. Agencija je zato izračunala tržne deleže podjetja SOTECH tudi na podlagi podatkov SURS, pri čemer je za vsa tri leta upoštevala enak vrednostni obseg trga (podatek o ustvarjenih prihodkih iz naslova računalniškega programiranja za leto 2020, saj ta podatek za leti 2021 in 2022 ni dosegljiv).

45. Tabela 1: Ocena vrednostnega obsega trga računalniškega programiranja v Republiki Sloveniji (podatki ebonitete.si in podatki SURS) in tržni deleži podjetja SOTECH v obdobju 2020-2022

Leto	Obseg trga ebonitete.si	Obseg trga SURS	Prihodki SOTECH	Tržni delež ebonitete.si (v %)	Tržni delež SURS (v %)
2020	798.258.206	278.971.000	865.575	0,11	0,31
2021	874.507.591	278.971.000	866.305	0,10	0,31
2022	990.044.509	278.971.000	1.315.331	0,13	0,47

Vir: ebonitete.si⁵⁹, podatki SURS in podatki priglasiatelja⁶⁰

46. Iz Tabele 1 je razvidno, da je tržni delež podjetja SOTECH na trgu računalniškega programiranja ne glede na uporabljene podatke (ebonitete.si ali SURS) zanemarljiv, saj v obeh primerih znaša manj kot 0,5 %.

47. Agencija glede na zanemarljiv tržni delež, ki ga dosega podjetje SOTECH na trgu računalniškega programiranja v Republiki Sloveniji (manj kot 0,5 %) ugotavlja, da združeno podjetje ne bo imelo zadostne stopnje tržne moči na zgornjem delu oskrbne verige, da bi lahko zavrnitev dobave storitev računalniškega programiranja konkurentom združenega podjetja na spodnjem delu oskrbne verige (in tudi drugim kupcem podjetja SOTECH, ki niso konkurenti podjetja CETIS), povzročila le-tem znatno škodo. Slednji bi lahko preusmerili povpraševanje na številne konkurente podjetja SOTECH. Ker obstajajo številni ponudniki storitev računalniškega programiranja Agencija meni, da ni verjetno, da bi se povečale cene zadevnih storitev. Strategija izključevanja ali omejevanja tudi ne bi bila dobičkonosna, saj izpada prihodkov na zgornjem delu oskrbne verige združeno podjetje ne bi moglo nadomestiti s povečanjem prodaje/prihodkov na spodnjem delu oskrbne verige.

Izključitev pri strankah

48. Agencija je ugotavljala, ali bi imelo združeno podjetje zmožnost in spodbudo takšnega izključevanja, zato je preverila, ali podjetje CETIS, ki ima na spodnjem delu oskrbne verige (trgu izdelave varnostnih tiskovin) v Republiki Sloveniji prevladujoč položaj⁶¹, predstavlja dejansko tudi

⁵⁸ Dokument št. 3061-21/2023-8 (pojasnila SURS): podatki dosegljivi na povezavi <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/1420610S.px/table/tableViewLayout2/> ("Prihodki od prodaje glede na vrsto proizvodov oziroma storitev po dejavnosti in velikosti glede na število oseb, ki delajo (1000 EUR), Slovenija, 2008-2020").

⁵⁹ Agencija je uporabila podatke iz aplikacije ebonitete.si z dne 11. 12. 2023. Le-ti se nekoliko razlikujejo (nebistveno) od podatkov, ki jih je predložil priglasiatelj.

⁶⁰ Dokument št. 3061-21/2023-7, priloga, točka 6.2.2.2, str. 7.

⁶¹ Priglasiatelj sta navedla, da kljub temu, da je podjetje CETIS trenutno edini ponudnik izdelave varnostnih tiskovin na območju Republike Slovenije, pa je treba upoštevati, da v večini pridobiva posle preko javnih razpisov (naročil) tako v Sloveniji kot v tujini in da se tudi na slovenske razpise lahko prijavi katerokoli tuje podjetje, ki izpolnjuje razpisne pogoje. Ker gre za javne razpise oz. javna naročila, podjetje CETIS nima vpliva na določanje komercialnih in drugih pogojev, saj so ti vnaprej določeni s strani naročnikov v okviru posameznega javnega naročila. Kot navajata priglasiatelja, podjetje CETIS pri pridobivanju projektov na področju izdelave varnostnih tiskovin konkurira z multinacionalkami iz celega sveta, ki imajo bistveno večje prihodke in število zaposlenih kot jih ima CETIS, zato je njegov tržni delež na globalnem trgu zanemarljiv (dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 7).

pomembnega kupca (stranko) na zgornjem delu oskrbne verige (trgu računalniškega programiranja).

49. Agencija je ugotovila, da združeno podjetje ne bo imelo zmožnosti za izključitev svojih konkurentov na zgornjem delu oskrbne verige pri dostopanju do zadostne baze kupcev storitev računalniškega programiranja, saj je trg računalniškega programiranja vertikalno povezan s številnimi trgi in ne le s trgom izdelave varnostnih tiskovin, na katerem deluje podjetje CETIS. Obstaja obsežna mreža kupcev računalniškega programiranja, na katere se bodo lahko konkurenti podjetja SOTECH preusmerili tudi v primeru, če bo podjetje CETIS storitve računalniškega programiranja kupovalo le pri podjetju SOTECH⁶². Poleg tega predstavljajo sredstva, ki jih nameni podjetje CETIS za te storitve zanemarljiv delež – po podatkih leta 2022 zgolj [redacted] celotnega vrednostnega obsega trga računalniškega programiranja v Republiki Sloveniji.⁶³ Tudi za podjetje SOTECH podjetje CETIS ne predstavlja najpomembnejšega kupca – le-ta je [redacted]⁶⁴, je pa njegova [redacted] stranka. Delež nakupov podjetja CETIS je v celotnih prihodkih od prodaje podjetja SOTECH znašal [redacted] v letu 2020, [redacted] v letu 2021 in [redacted] v letu 2022⁶⁵.⁶⁶ Po navedbah priglasiateljev tudi nabave vseh IT storitev v podjetju CETIS predstavljajo majhen delež glede na celotne stroške nabave podjetja (v letu 2022 okvirno [redacted], v letu 2021 okvirno [redacted] in v letu 2020 okvirno [redacted]).⁶⁷
50. Agencija na podlagi razpoložljivih podatkov zaključuje, da obravnavana koncentracija ne bo imela za posledico vertikalnih učinkov (oziroma izključitev pri surovinah in strankah), saj se stanje po koncentraciji na vertikalno povezanih trgih ne bo (bistveno) spremenilo. Podjetji SOTECH in CETIS sta bili namreč že pred koncentracijo v dolgoletnem vertikalnem odnosu (kot dobavitelj in stranka). Podjetje CETIS, ki je dejavno na spodnjem delu oskrbne verige, je imelo že pred koncentracijo prevladujoč položaj na slovenskem trgu izdelave varnostnih tiskovin in le-ta ni posledica predmetne koncentracije. Obravnavana vertikalna povezava po mnenju Agencije zato ne bo ustvarjala oziroma krepila prevladujočega položaja, ki bi hkrati pomenil zmanjšanje ali onemogočanje učinkovite konkurence. Možnost izbire, kot eden pomembnejših dejavnikov presoje skladnosti koncentracije s konkurenčnimi pravili, se s z obravnavano koncentracijo za uporabnike proizvodov in storitev ne bo zmanjšala.

IV. ZAKLJUČEK

51. Na podlagi posredovanih podatkov priglasiateljev koncentracije, ob upoštevanju javno dostopnih podatkov ter drugih razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da v zadevi priglašene koncentracije pridobitve skupne kontrole podjetij CETIS in MARCOM IT nad podjetjem SOTECH ni izkazan resen sum o njeni skladnosti s pravili konkurence. Agencija zato koncentraciji, na podlagi tretjega odstavka 70. člena ZPOMK-2, ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

⁶² [redacted] (dokument št. 3061-21/2023-7, priloga, točka 2.c), str. 9).

⁶³ Izračun Agencije na podlagi podatkov priglasiatelja (dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 9).

⁶⁴ [redacted] (dokument št. 3061-21/2023-7, priloga, točka 6.2.6, str. 11).

⁶⁵ [redacted] (dokument št. 3061-21/2023-10, točka 1).

⁶⁶ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c) (v), str. 9.

⁶⁷ Dokument št. 3061-21/2023-7, točka 2.c), str. 8).

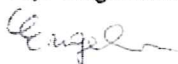
V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

52. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁶⁸ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:
Andreja Engelman

Andrej Matvoz
Predsednik senata

Vročiti:

- CETIS d.d., Čopova ulica 24, 3000 Celje in MARCOM IT d.o.o., Cesta v Rečico 16, 3270 Laško;
osebno po ZUP; po pooblaščenju: CETIS d.d., Čopova ulica 24, 3000 Celje.

Objaviti:

- Izrek odločbe se objavi na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 24/06 – upb, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – Zdeb.

Handwritten marks in the top right corner.

